

Характеристика сортів зернових культур, які пропонуються до вирощування

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА КРАЄВИД

Оригіна́тор: ННЦ «Інститут землеробства НААН» (сmt. Чабани, Києво-Святошинський р-н., Київська обл.)

Занесений до Реєстру сортів рослин України з 2013 року.

Зона вирощування: Лісостеп та Полісся України.

Апробаційні ознаки: сорт створено методом індивідуального добору з третього покоління гібридної комбінації. Різновидність – еритроспермум. Кущ напівпрямостоячий. Стебло міцне, слабо виповнене, висотою 80-90 см. Листя, стебло та колос – неопущені, глянцеві, світлозелені. Листки великі за довжиною і шириною, яскраво-зеленого кольору, без воскового нальоту. Після досягання стебло та колос мають білий колір. Колос циліндричний, довжиною 8-9 см. Середньої щільності. Колоскова луска – яйцеподібна з добре вираженою нервацією. Зубець колоскової луски прямий, середньої довжини. Плече вузьке, скошене. Киль добре виявлений. Остюки розходяться в сторони, цупкі, солом'яно-жовті. Зерно червоне, крупне, яйцеподібної форми. Борозенка неглибока, чубчик середньо – опушений. Маса 1000 зерен – 48,6 г.

Якість зерна: відповідає вимогам, що ставляться до цінних пшениць. Зерно містить до 14 % білки, 32 % сирої сирої клейковини. Борошномельні та хлібопекарські властивості добрі, сила борошна 320 о.а., об'єм хліба 620 мм.

Особливості сорту: Сорт інтенсивного типу. Сорт середньостиглий, дозріває за 280-285 днів, високоврожайний. Під час сортовипробовування (2007 – 2009 рр.) середня врожайність становила 9,75 т/га, що на 2,05 т/га перевищує стандарт. Зимостійкість – вище середньої. Висока стійкість до вилягання, борошнистої роси, септоріозу та фузаріозу колоса, стікання та проростання зерна в колосі, осипання.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА БОГДАНА

Оригіатор : Інститут фізіології рослин і генетики Національної академії наук України (м. Київ); Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН (с. Центральне, Миронівський район, Київська область).

У Реєстрі сортів рослин України з 2006 р.

Рекомендований для вирощування в Лісостепу, Степу та на Поліссі.

Господарські та біологічні характеристики:

- * Високоврожайний, максимальна врожайність 98,2 ц/га.
- * Середньостиглий.
- * Морозостійкість висока.
- * Посухостійкість висока.
- * Стійкий до вилягання.
- * Стійкий до обсіпання.
- * Середньостійкий проти ураження борошнистою рососою та бурою листковою іржею.

Якість зерна. Натура зерна 683 г/л, вміст білка 12,9–14,7%, сирі клейковини – 26,6–32,3%, сила борошна 242–365 о.а., об'єм хліба 830–1110 см³. Борошномельні та хлібопекарські властивості добрі й відмінні. Сильна пшениця.

Апробаційні ознаки. Різновидність лютеценс. Колос пірамідальний, середньої щільності. Колоскова луска яйцеподібна, зубець короткий, ледь загострений, плече середнє, скошене. Кіль ледь загострений. Зернівка червона, яйцеподібна, з неглибокою борозенкою.

Агротехнічні вимоги. Сорт інтенсивного типу. Екологічно пластичний. Вирощувати за інтенсивною технологією з внесенням оптимальних доз мінеральних добрив та своєчасним захистом від шкідників та хвороб. Норма висіву 4,5–5,5 млн. схожих насінин на 1 га залежно від зони та вологозабезпечення. Щоб запобігти вилягання, на високих фонах мінерального живлення необхідно вносити ретарданти.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА ПИЛИПІВКА

Оригіатор: Селекційно-генетичний інститут - Національний центр насіннезнавства та сортовивчення НААН (м. Одеса).

Занесений до Реєстру сортів рослин України у 2011 р.

Господарські та біологічні характеристики: напівінтенсивного типу, степової екології, урожайність 7,24-8,09 т/га, що на 6,9% вище стандарту Одеська 267; середньоранній, колоситься та дозріває на 1-2 доби раніше Одеської 267; тривалість яровизаційного періоду та фотоперіодична чутливість середні; посухостійкість вище середньої, морозо-, зимостійкість високі; стійкість до летючої сажки – 8 балів, жовтої іржі – 7 балів, септоріозу – 6-7 балів, фузаріозу колосу – 5-6 балів; стійкий до проростання зерна на пні; стійкість до вилягання – вище середньої.

Якість зерна: належить до сильних сортів пшениці сила борошна 280-450 о. а., вміст білка 12,5-14,0%, об'єм хліба 1480 см³, загальна оцінка хліба 4,8-5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, середньорослий, висота рослини 110-120 см. Колос веретеноподібний, середньої щільності та довжини, після дозрівання світло-білого кольору. Остюки середні за розміром, розходяться в сторони, не цупкі. Колоскові луски овально-яйцеподібні, зубець короткий (2 мм), нервація добре виражена, кіль доходить до основи луски, плече середньої ширини, пряме або трохи скошене. Зерно червоне, овальне. Маса 1000 зерен 38-40,5 г.

Агротехнічні вимоги: найбільш придатний для використання при звичайних технологіях вирощування по гірших попередниках. На відміну від сортів інтенсивного типу менш чутливий до зміщення строків сівби як у бік ранніх, так і пізніх. На збіднених на поживні речовини полях добре реагує на підживлення мінеральними добривами підвищенням урожайності та покращенням якості зерна. Дуже великі дози азотних добрив можуть викликати вилягання посіву.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА МІП ВИШИВАНКА

Оригіатор Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН (с. Центральне, Миронівський район, Київська область).

У Реєстрі сортів рослин України з 2017 р.

Рекомендований для вирощування в Степу, Лісостепу та на Поліссі.

Метод створення: Самозапилення

Біологічні та господарські характеристики. Напрямок використання: зерновий. Група стиглості: середньостиглий. Урожайність: 57.6-67.2 ц/га. Зимостійкість (холодостійкість): 8.2-8.8 балів. Стійкість до посухи: 8.6-9.0 балів. Стійкість до полягання: 8.3-8.7 балів. Стійкість до осипання: 8.7-9.0 балів. Стійкість до окремих видів шкідників (хвороб): Фузаріоз колосу - 8.8-9.0 балів; Борошниста роса - 8.5-8.7 балів; Іржа бура - 8.5-9.0 балів.

Усереднена урожайність сорту за п'ять попередніх років склала 53,1 - 62,9 ц/га. Урожайність сорту 57,6 - 67,2 ц/га. Тривалість періоду вегетації складає 260 - 278 діб. Висота рослини - 101,2 - 91,3 см.

Якість зерна: Натура зерна 826 г/л. Вміст сирого протеїну 13,1-14,3 %, сирі клейковини – 26,3-29,1 %, сила борошна 310-340 о.а., об'єм хліба 850-1200 см³.

Особливості сорту: Стабільно формує високий рівень урожайності по зонах Полісся, Лісостепу та Степу. За умов раннього внесення азотних добрив сприяє додатковому продуктивному кущінню. Стійкий проти заселення хлібним жуком. Стійкий до підгоряння зерна в колосі.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА ВИГАДКА

Оригіатор: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України.

Середньорослий сорт, стійкий до вилягання, посухи, за якістю зерна цінна пшениця, морозостійкість висока.

Внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні на 2019 р. для вирощування в Лісостеповій та Поліській зонах.

Різновид еритроспермум (erythrospermum)

Сорт середньостиглий, середньорослий, стійкий до вилягання. Морозостійкість висока (7 балів), в польових умовах толерантний до основних шкідливих хвороб. Якість зерна відповідає вимогам до цінних пшениць.

Високий генетичний потенціал урожайності. В КВ ІР 2020 р. 7,70 т/га, у лабораторії рослинництва та сортовивчення – 7,12 т/га. на полігонах: ІСГЗП НААН–7,79 т/га, ІСГПС НААН – 7,46 т/га, СТОВ АФ «Новий шлях» (Харківська обл., Борівський р-н) – 6,19 т/га.

Сорт універсального типу використання. Придатний для вирощування після різних попередників за звичайною та інтенсивною технологією. При вирощуванні необхідно проводити захист рослин від хвороб і шкідників. Норма висіву насіння становить 4,5 млн. схожих зерен на 1 га після пару і 5,5 млн. за непаровими попередниками.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА ЛІРА ОДЕСЬКА

Оригіатор: Селекційно-генетичний інститут — Національний центр насіннезнавства та сортовивчення, ПрАТ «Селена».

Занесений до Реєстру сортів рослин України на 2013 рік та рекомендований для усіх зон України.

Біологічні ознаки: Короткостебловий (86-92 см), з товстим міцним стеблом, що забезпечує високу стійкість до вилягання (9 балів). Стійкий до осипання (8 балів) та проростання на пні (7-8 балів). Вирізняється крупним (11-12 см), добре озерненим колосом (64-72 зерен) з хорошою куцистістю (680-710 продуктивних стебел на 1 м²). Середньостиглий. Вегетаційний період 282-285 днів (рівний сорту Антонівка);

Морозо-зимостійкість підвищена (7-8 балів), посухо-жаростійкість — висока (8-9 балів). Польова стійкість до захворювань (у балах): бурої іржі — 5-6, борошнистої роси — 5-6, летючої і твердої сажки — 4-5.

Різновидність – еритроспермум.

Господарські ознаки: універсального типу використання на різних агрофонах. За сортотипом сорт схожий на сорт Антонівка. Високоврожайний. У посушливі роки (2010-2012 рр.) у державному сортовипробуванні максимальна урожайність склала 10,04 т/га, при середній величині у різних агроекологічних зонах 5,17-6,36 т/га, що вище національних стандартів на 3,2-16,8%.

Якість зерна: за даними лабораторії якості зерна Інституту експертизи сортів рослин України сорт Ліра одеська вирізняється підвищеними показниками якості зерна сильної і надсильної пшениці: маса 1000 зерен — 38,8-42,4 г; вміст білка 14,2-14,4%, сирої клейковини 29,5-33,1%, сила борошна 390-418 о. а.

Агротехнічні вимоги: сорт показує високу позитивну реакцію на підвищення мінерального азотного живлення (К — 10,4-13,6).

Особливості сорту: Високий генетичний потенціал продуктивності поєднується з підвищеною пластичністю та витривалістю до біотичних і абіотичних стресових факторів.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА КАТРУСЯ ОДЕСЬКА

Оригіатор: Селекційно-генетичний інститут — Національний центр насіннезнавства та сортовивчення, ПрАТ «Селена».

Занесений до Реєстру сортів рослин України на 2016 рік.

Високоінтенсивного типу, універсального використання на високих і середніх агрофонах.

Рекомендований для Степу. На сорті ефективно реалізуються всі заходи інтенсифікації вирощування, придатний для умов зрошення.

Господарські та біологічні характеристики:

- урожайність за роки державного сортовипробування в степовій зоні у середньому знаходилась на рівні 7,9-11,4 т/га із перевищенням національних стандартів на 0,76-1,23 т/га (10,2-19,4%). Сорт вирізняється крупним (11,4-12,7 см), добре озерненим колосом (62-72 зерен) і середньою кущистістю (612-786 стебел на 1м²);
- стійкий до вилягання (9 балів), осипання (9 балів);
- середньостиглий, вегетаційний період 280-285 діб;
- морозо-, зимостійкість вище середнього рівня, посухо-, жаростійкість високі, підвищена стійкість до кислотності та засоленості ґрунту;
- стійкість до фітозахворювань (бали): бура іржа 6-7, стеблова іржа 5- 6, борошниста роса 7-8, фузаріоз колосу 5-6, кореневих гнилей 7-8.

Якість зерна:

- вміст білку 13,8-14,5 %,
- вміст клейковини 33-38 %,
- сила борошна 320-340 о.а.,
- загальна оцінка хліба 4,4-4,8 бали.

Морфологічні та морфометричні ознаки:

- короткостебловий тип, висота рослин 84-95 см;
- різновид еритроспермум, стебла і листя, починаючи з фази виходу в трубку і до виколошування, покриваються із зростаючою інтенсивністю восковим шаром;
- зернівка червона, видовжена (довжина 7,8-8,7 мм, ширина 3,5-3,8 мм, товщина 3,4-3,8 мм).

Агротехнічні вимоги: сорт проявляє високий потенціал продуктивності при інтенсивній технології вирощування, але вирізняється стабільністю урожайності і якості зерна у варіюючих умовах вирощування. Сорт витримує відхилення в строках сівби від оптимальних, проявляє відносно високий нижній поріг урожайності на слабо забезпечених елементами живлення попередниках, ефективно використовує як високі, так і низькі дози азотного мінерального живлення.

ПШЕНИЦЯ М'ЯКА ОЗИМА ОКТАВА ОДЕСЬКА

Оригіатор: Селекційно-генетичний інститут — Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення, ПрАТ «Селена».

Занесений до Реєстру сортів рослин України на 2017 рік. Сорт з груповою стійкістю до хвороб. Рекомендований для Степу та Лісостепу.

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу для посіву на різних агрофонах та попередниках. За сортотипом подібний сорту Благодарка одеська;
- урожайність 7,8-11,9 т/га, що вище національних стандартів на 0,93-1,44 т/га (13,5-13,8%);
- відносно високорослий (104-112 см), стійкий до вилягання (7-8 балів), осипання, проростання на пні (період спокою 46-48 днів);
- середньостиглий, вегетаційний період 286-288 днів, виколошується і досягає на 1-2 дні пізніше сорту Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8-9 балів), посухо-, жаростійкість високі (9 балів);
- стійкість до хвороб в польових умовах: бура іржа, стеблова іржа, борошниста роса - стійкість на рівні 7-8 балів; септоріоз і піренофороз – 6-7 балів; фузаріоз 5-6 балів.

Якість зерна: сильна пшениця – вміст білка 12,8-13,4%, вміст клейковини 29-34%, сила борошна 336-368 о.а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, веретеноподібної форми, довгий (9,4-11,8 см), середньої щільності (17-19 колосків на 10 см стрижня). Остюки білі цупкі довжиною 7-9 см, колоскова луска овально-ланцетної форми, зубець прямий, плече піднесене, опушення внутрішньої та зовнішньої поверхні колоскової луски слабе. Зернівка середніх розмірів, овальної форми, червона.

Маса 1000 зерен - 42- 44 г.

Агротехнічні вимоги: сорт проявляє стабільність за реакцією на контрастні строки та норми посіву. Має підвищену реакцію на азотні мінеральні добрива (К=9,3-12,4). Добре витримує низькі агротехнічні фони.

Придатний для вирощування по нетрадиційних попередниках – соняшник, ріпак, гірчиця, льон.

Відносно краще інших сортів витримує пізні строки посіву.

ЯЧМІНЬ ОЗИМИЙ СНІГОВА КОРОЛЕВА

(Озимий - дворучка)

Оригіатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства та сортовивчення.

У Реєстрі сортів рослин України з 2014 року для всіх зон. На зерно.

Біологічні та господарські характеристики.

- високо інтенсивний, з потенційною врожайністю за роки сортовипробування у СГІ-НЦНС на рівні 9-10 т/га,
- зимостійкість, морозостійкість високі (7-8 балів), на рівні стандарту сорту Достойний;
- посухостійкість на рівні (6-7 балів);
- короткостебловий (90-95 см);
- стійкий для вилягання (8-9 балів);
- стійкість до борошнистої роси та смугастого гельмінтоспориозу (7-8 балів);
- носій генетичної стійкості до сажкових захворювань;
- середньостиглий,

Апробаційні ознаки: різновид pallidum. Колос шестирядний, середньої довжини (6-8 см), нещільний (11-12 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, прямокутної форми, з повільним переходом у верхній частині в ромбічну, солом'яно-жовтий. Ості довгі, жовті, слабо зазубрені, мало розлогі, тонкі, еластичні. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення. Квіткова луска зморшкувата, нервація виражена слабо, перехід в ость поступовий. Основна щетинка зерна повстяна. Кущ напіврозлогий. Лист не опушений, зелений, з слабким восковим нальотом під час кушіння. Висота рослини 90-95 см. Зерно середнього розміру, жовте, видовженої форми. Маса 1000 зерен 44 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Юнта Квадро і Селест Топ обов'язкове для запобігання розвитку корневих гнилей та інших листостеблових захворювань, внесення добрив обов'язкове.

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ПІВНІЧНОГО СХОДУ**

З ПИТАНЬ ПРИДБАННЯ НАСІННЯ ЗВЕРТАТИСЬ:

Інститут сільського господарства Північного Сходу НААН

42343, Сумська обл., Сумський р-н, с. Сад, вул. Зелена, 1
тел./ факс (0542) 652-405, 695-002
(050) 174-67-94 Микола Геннадійович
(066) 048-20-25 Володимир Ілліч
(066) 915-74-97 Тетяна Михайлівна
E-mail: agronauka@gmail.com

***Державне підприємство «Дослідне господарство Інституту
сільського господарства Північного Сходу НААН»***

42343, Сумська обл., Сумський район, с. Сад
тел. 695-003, 652-545 факс (0542) 695-3-35
(050)171-23-66 Віктор Іванович
(066) 455-00-28 Сергій Анатолійович
E-mail: dg.ciapv@gmail.com

**Насіння очищене, затароване в п/п мішки (50-40 кг), промарковане
та сертифіковане за умовами ДСТУ 2240-93.**